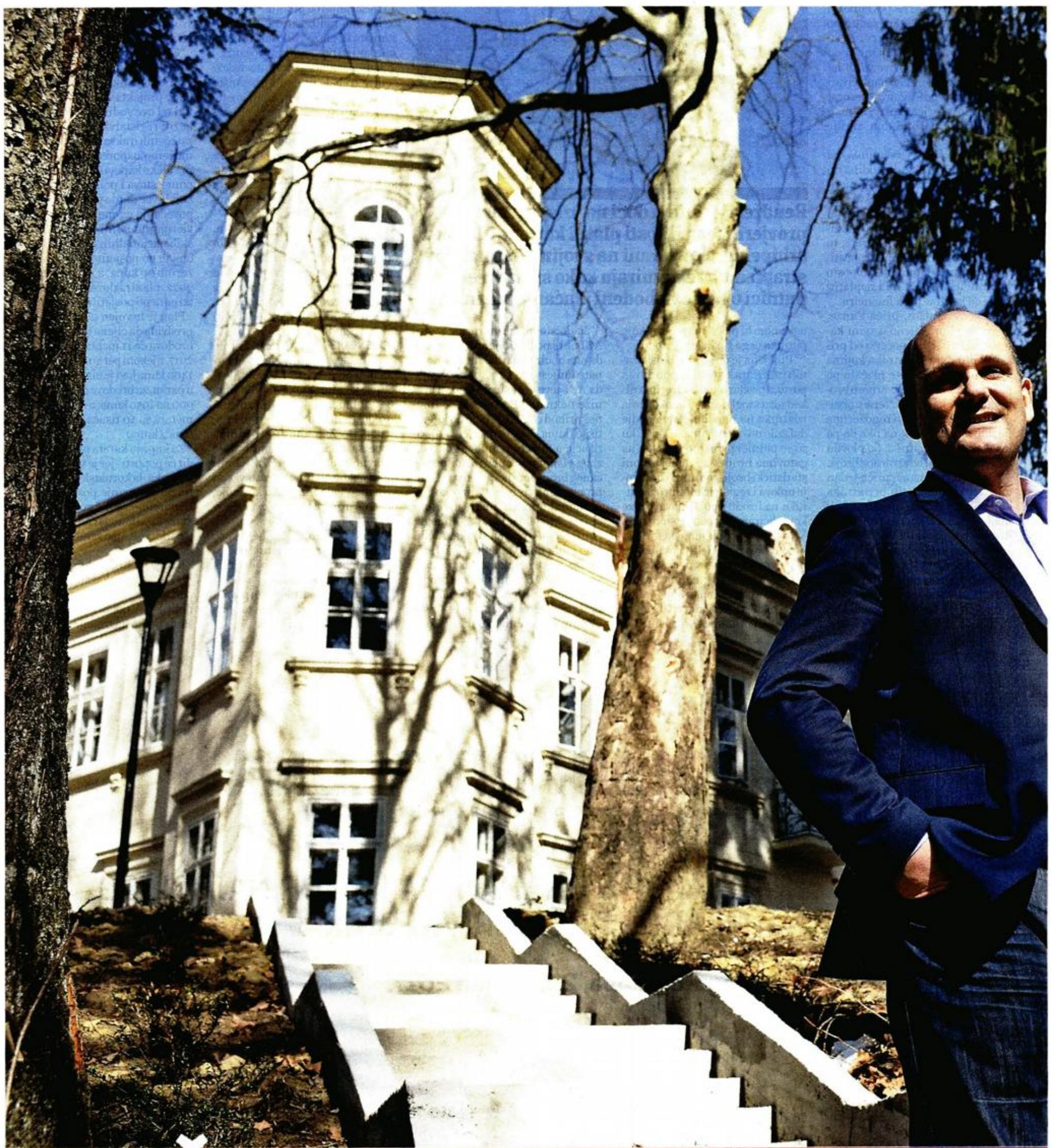

SPOMENIK KULTURE NAKON "TUNINGA" PC

**ULOŽILI SMO 24 MILIJUNA
PRETVORILI U NAJJPAMEĆI**

OSTAO "NAJNABRIJANIJI" OBJEKT U REGIJI

Ravnatelj
Regionalne
energetske
agencije
SZ Hrvatske
Julije Domac
i župan Željko
Kolar ponosni
su na realizirani
projekt

Dvorcem se može upravljati telefonom, sam kroz svoje uređaje zna štedjeti energiju. Dvorac Bračak rekonstruiran je prema nisko-energetskim standardima gradnje i jedinstven je primjer dobre prakse u području energetske učinkovitosti povijesnih zgrada, kaže nam Željko Kolar, župan Krapinsko-zagorske županije.

Piše Korana Sutlić. Snima Darko Tomaš/HANZA MEDIA

Talentirane djevojke bile su zadužene za restauraciju oslike na stubištu

KUNA I DVORAC BRAČAK STIJU ZGRADU U HRVATA

K

urijski Bračak, zagorski spomenik kulture, smještena na vrhu brda u Zaboku, uz Opću bolnicu Zabok, doživljava je uz obnovu i osuvremeniđivanje u tehnički "najnabrijaniju" stariju zgradu u regiji.

Možemo sve usporediti s "tuninom" starog automobila, samo što je ovdje riječ o dvorcu koji je zaštićeno kulturno dobro, i koji je sada rekonstruiran prema najvišim niskoenergetskim standardima.

Projektom dvorca Bračak vrijednim 24 milijuna kuna, predviđeno je da se ovdje nakon obnove smjesti Energetski centar. Investicija je uključivala ulaganja u uređenje zgrade prema visokim A+ energetskim standardima, u opremanje objekta i uređenje okoliša - perivoja s amfiteatrom te punionicu električnih vozila i električno vozilo.

Ovo je vjerojatno najpametnija zgrada u Hrvata - kaže nam Željko Kolar, župan Krapinsko-zagorske županije, prilikom ekskluzivnog obilaska netom završene obnove kurije Bračak.

To znači, objašnjava nam župan Kolar dalje, da se njome može upravljati telefonom, kako sama kroz svoje uređaje zna štedjeti energiju i slično.

Dvorac Bračak rekonstruiran je prema niskoenergetskim standardima gradnje, i jedinstven je primjer dobre prakse u području energetske učinkovitosti povjesnih zgrada. U njega je ugradena toplinska izolacija s aktivnom parnom branom, energetski učinkovita vanjska stolarija, kotao za grijanje na pelete, visokoučinkoviti VRV sustav za hlađenje, visokoučinkovita ventilacija s rekuperacijom te centralni nadzorni i upravljački sustav koji upravlja GHVK sustavom i rasvjetom.

OTVARANJE CENTRA U Hrvatskoj ne postoji sličan centar izvrsnosti i znanja za energetsku učinkovitost i obnovljive izvore energije, i u smislu stručnjaka koji će ovdje raditi.

- U planu je da Energetski centar pruža potporu projektima energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije za javnu upravu. Otvorene ovog centra planirano je idući vikend - najavljuje župan Željko Kolar.

Energetski centar kao koncept već je poznati europski način poticanja poduzetništva u održivom korištenju energije, obrazovanja i promocije primjera, kao i savjetovanja.

- Energetski centri u pravilu su prostor demonstracije najboljih tehnologija te mjesto provedbe obrazovnih aktivnosti. Nova vizija energetski održivog razvijatka Europske unije do 2020. godine pruža

ža brojne prilike za jačanje gospodarstva i otvaranje novih radnih mesta kroz provođenje projekata obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti i zaštite okoliša - kaže Julije Domac, ravnatelj Regionalne energetske agencije Sjeverozapadne Hrvatske.

Njegova ustanova financira se isključivo projektno te je u devet godina rada provela investicijskih projekata u vrijednosti od preko 700 milijuna kuna. Ravnatelj Agencije Josip Domac priznati je znanstvenik te predsjednik Europskog udruženja regija i energetskih agencija sa sjedištem u Bruxellesu u drugom mandatu.

U Hrvatskoj dosad nije postojao nacionalni centar izvrsnosti i znanja za energetsku učinkovitost i obnovljive izvore energije. Obnovljeni dvorac Bračak veličine je 1590 četvornih metara i ima četiri etaže. "Mozak" zgrade je u podrumu, i zapravo je njezin suvremeniji dio "nevidljiv". Ovdje se nalazi kotlovnica na biomasu, koja služi za potrebe grijanja cijelog centra.

DALJINSKO OČITANJE - Primarnu proizvodnju potrošnje tople vode zadovoljava mikrokogeneracijski plinski uredaj, koji ujedno proizvodi električnu energiju. Za hlađenje i ventilaciju instaliran je zajednički VRV uredaj s visokoučinkovitim izmjenjivačem topline. Nadzor se vrši preko centralnog nadzornog i upravljačkog sustava s daljin-skim očitanjem

potrošnje i priku-

pljanjem podata-

ka o potrošnji svih energetskih voda.

Svime time može

se upravljati tele-

fonom iz bilo kojeg dijela svijeta. Tako-

der, za održavanje

zelenih površina i

ispiranja sanitarnih čvorova koristi

se rezervoar za kiš-

nici - opisuje ravnatelj Domac.

U podrumu je i konferencijska sala. U prizemlju

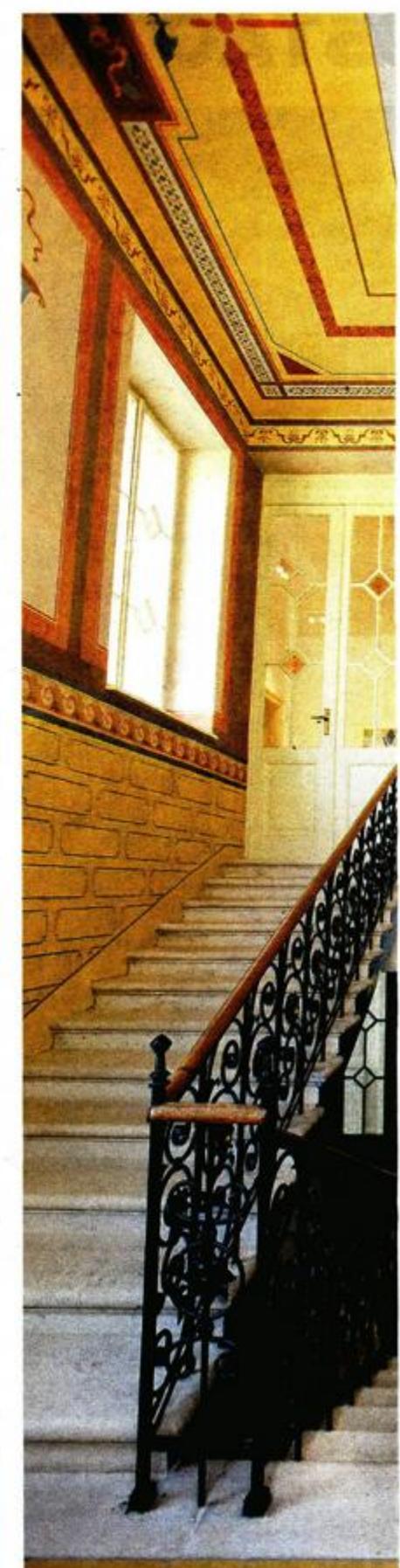
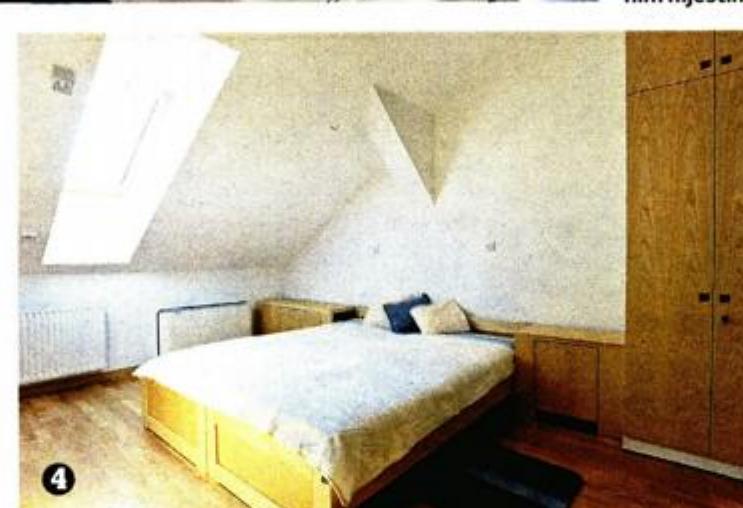
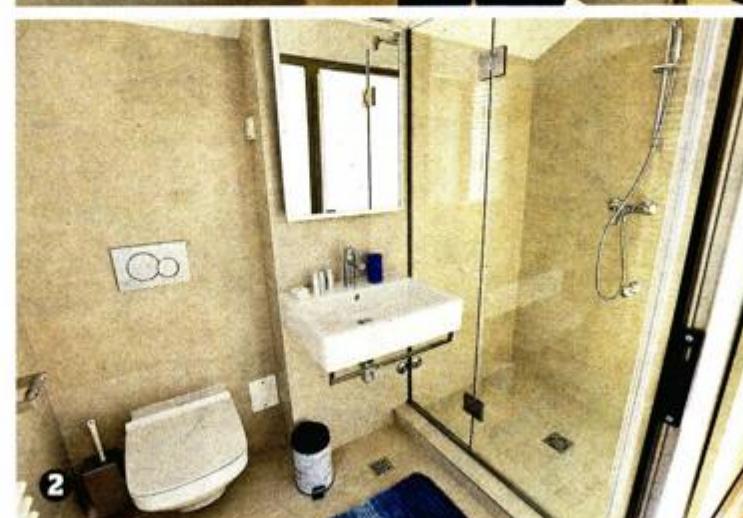
kurije Bračak smješten je restoran koji će nuditi domaću hranu. Ovdje je potom nekoliko uredskih prostora, kao i mini muzej, koji govori o obnovi i o povijesti dvorca. Na prvi kat vodi prostrano stepenište u kojem su restaurirani starinski zidni oslici. Obnovili su ih majstori Hrvatskog restau-

ratorskog zavoda.

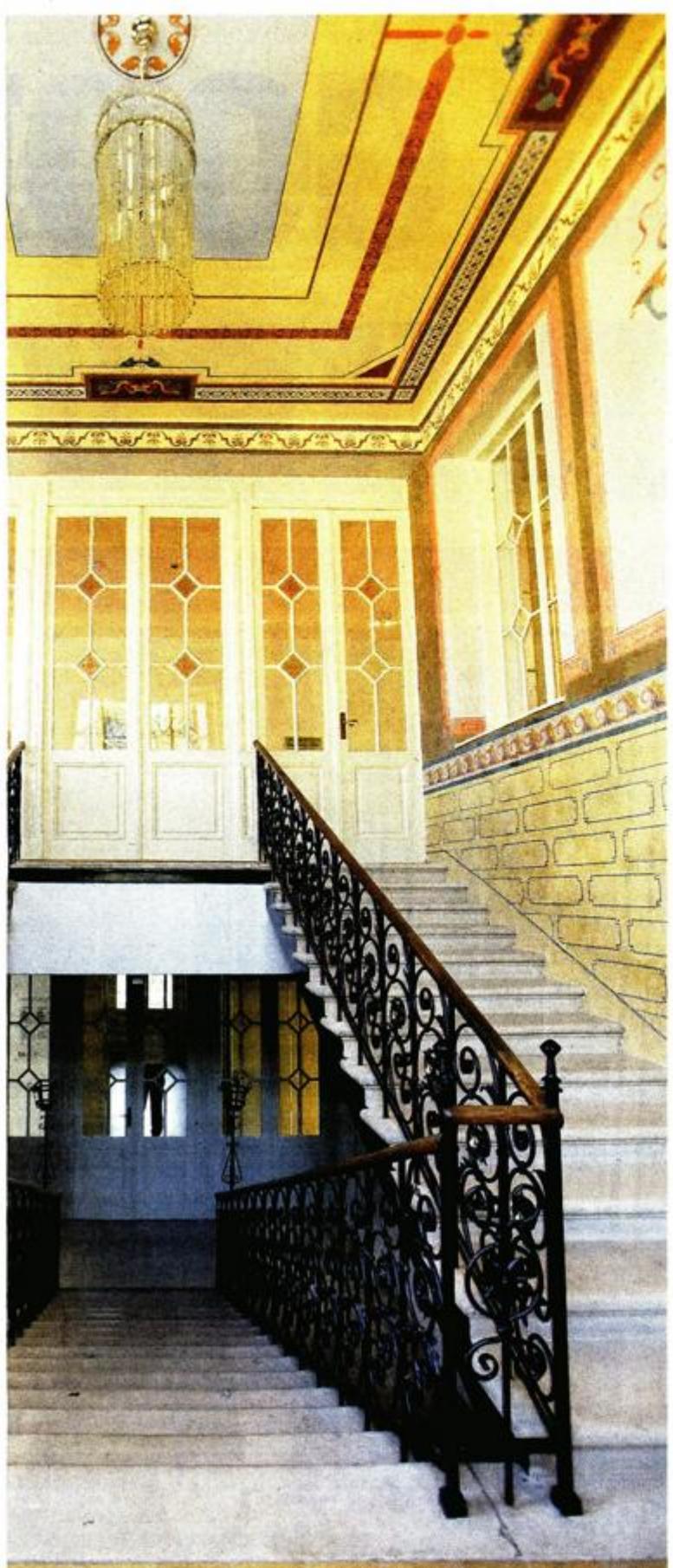
Na prvom katu nalaze se prostorije Regionalne energetske agencije Sjeverozapadne Hrvatske, koja će svojim projektnim aktivnostima i uslugama brinuti o tome da Energetski centar postane središte tematike energetske učinkovitosti, ne samo na razini Hrvatske, već na razini jugoistočne Europe. Ovdje su njihovi uredi i sala za sastanke, koja se smjestila u nekadašnjem salonu dvorca te ured ravnatelja, koji je dijelom u kuli kurije.

U Energetskom centru svoje mjesto naći će i poduzetnici početnici u sklopu Poduzetničkog inkubatora, koji vodi Zagorska

Dvorac ima toplinsku izolaciju s aktivnom parnom branom, energetski učinkovitu vanjsku stolariju, visokoučinkovite VRV sustav hlađenja i ventilacije s rekuperacijom, centralni nadzorni i upravljački sustav...

"Naša vizija napušteno i pretvoreno"

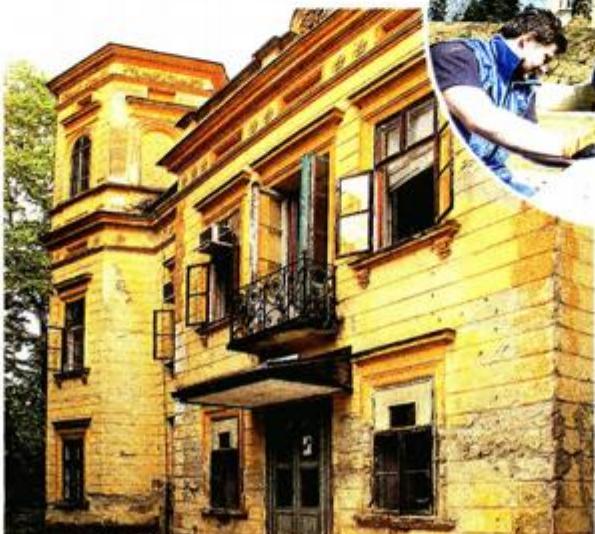
Arhivska snimka nekadašnje bolnice Bračak (gore); tri generacije Kulmera, grofovi Aleksandar Ferdinand i Milan Kulmer (u sredini); grof Milan Emil Kulmer (dolje)

"I je bila hrabra i ambiciozna, zdanje potpuno je revitalizirano u Energetski centar"

Dvorac sada ima i punionici električnih vozila te jedno električno vozilo (lijevo); Bračak je prije uređenja, kao što se vidi na fotografiji, doslovno bio u raspadajućem stanju, a sada je zdanje opremljeno suvremenim tehnologijama (desno)

razvojna agencija. Na drugom katu nalazi se njihov Poduzetnički inkubator, uredi, kao i soba za sastanke, elektro ormari/server soba te apartmani.

Naime, ovdje mogu kratkotrajno stanovati doktorandi i gostujući stručnjaci, za što su pripremljeni jedan dvokrevetni i jedan jednokrevetni apartman.

Trenutačno na temu uređenja ovog Energetskog centra dva studenta Fakulteta strojarstva i brodogradnje pripremaju diplomske radove. Poduzetnički inkubator bit će opremljen tehnologijom za robotiku i 3D tehnologije za nove mlađe poduzetnike. Dakle, dvorac sadrži prostore i opremu za edukaciju, predavanja, radionice i seminare u sklopu zgrade, ali i na otvorenome.

- Naša je vizija bila hrabra i ambiciozna, napušteno zdanje potpuno je obnovljeno te revitalizirano i pretvoreno u Energetski centar. U Hrvatskoj postoji gotovo sedam tisuća zaštićenih kulturnih dobara, a jedan od njih je i dvorac Bračak. Iako je zaštićeno kulturno dobro, trebale su proći godine da bismo ovaj dvorac spasili od potpunog propadanja - kaže Željko Kolar.

Krapinsko-zagorska županija počela je raditi na spašavanju dvorca Bračak u suradnji s Regionalnom energetskom agencijom Sjeverozapadne Hrvatske 2011.

"Jedini izlaz za sprječavanje propadanja dvoraca i povjesnih zgrada jest njihovo suvremeno korištenje. Naslijede koje se ne koristi osudeno je na propast, nema potrebe graditi nove zgrade kad stare propadaju"

godine. Nakon četiri godine pripreme, u kolovozu 2015., županija počinje radove na obnovi koristeći suvremena tehnička rješenja, od kojih su neka prvi put primijenjena u Hrvatskoj. Tehnologijom 21. stoljeća obnavljaju zdanje koje datira s kraja 19. stoljeća.

- Osigurati sredstva potrebna za obnovu dvorca i ugradnju napredne energetske opreme nije bio jednostavan zadatak. Prijedlog za pokretanje projekta, nakon izrađene tehničke dokumentacije, Vlad je podnijela naša županija, uz potporu čak deset županija Hrvatske, svih postojećih hrvatskih energetskih agencija te niza suradničkih institucija iz Hrvatske i inozemstva - ističe župan Kolar.

PROJEKTI Na temelju odluke Vlade preostalo financiranje osigurano je preko Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.

Župan Kolar s ponosom ističe i da Krapinsko-zagorska županija godinama prednjači prema pokrenutim projektima i naprednim konceptima u korištenju obnovljivih izvora energije i poticanju energetske učinkovitosti.

- Ponosni smo dobitnici prestižne svjetske nagrade Energy Globe za projekt energetske obnove svoje škole, a osim toga, prva smo hrvatska županija koja je osmisnila i počela provoditi program poticanja energetske obnove obiteljskih kuća, davno prije nego što su tu svoje mjesto zauzeli fondovi EU. Danas je to značajan nacionalni program koji se provodi na nacionalnoj razini za cijelu Hrvatsku, ali koncept i osnovna ideja razvijeni su upravo kod nas - rekao je Željko Kolar.

Prvi su u Hrvatskoj ostvarili sufinanciranje projekta NEWLIGHT iz programa Europske unije ELENA, kojim planiraju rekonstruirati javnu rasvjetu u 57 gradova i općina na području Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije, za što će biti izdvojeno 20 milijuna eura.

STRUČNA POTPORA Župana Kolaru pitamo kako će izgledati život u ovom Energetskom centru u budućnosti, recimo, 2020. godine.

- Energetski centar Bračak zamislijen je kao vodeće mjesto okupljanja domaćih energetskih stručnjaka, potencijalnih investitora, relevantnih institucija, predstavnika županija, ministarstava i građana. Centar će pružati stručnu potporu kako bi se oživili energetske i razvojne strategije svih županija, gradova i općina, i ovog dijela Europe - odgovara Željko Kolar.

Pohvalio nam se on i podatkom da je njegova županija prva po smanjenju nezaposlenosti u Hrvatskoj.

Nezaposlenih je 2013. godine bilo 8500, a sad ih je 4000. Većina je

zaposlenih u tekstilnoj industriji, koja nije visoko plaćena.

- No upravo od Energetskog centra očekivanja su da ubuduće d nose posao i za visokoobrazovane mlađe stručnjake - dodaje Kolar.

Obnova dvorca Bračak bila je, kaže župan, kompleksan projekt. Ipak, šest godina rada i gomila projektne dokumentacije na kraju je urodila plod. No vratimo se u povijest. Posjed Bračak, nekad zvan i Obračak i Prilesje, pripadao je plemičkoj obitelji Kanotay, a kasnije je postao vlasništvo plemičke obitelji Čegel. Godine 1887. postaje vlasništvo grofa Milana Kulmera, koji je želio dvorac kod željezničke pruge Zagreb - Budimpešta. Dvorac je 1947. godine prenamijenjen u bolnicu, a nakon više od pola desetljeća završio je kao mnogi dvorci u Hrvatskoj. Napušten, zapušten i ruševan. Stanje Bračka 2015. godine, prije početka obnove, bilo je strašno. Nekad veljni Kulmerov dvorac, stajao je obrasao u korov i oronuo. Trulih, porazbijanih prozora, prepusten zubu vremena i nebrige.

- Jedini izlaz za sprječavanje daljnog propadanja dvoraca i povjesnih zgrada jest njihovo suvremeno korištenje. Naslijede koje se ne koristi osudeno je na nestajanje. Nema potrebe graditi nove zgrade kad nam stare i neiskorištene propadaju. Uostalom, investicije koje su sada u trendu u Europi, idu upravo prema obnovi postojećeg gradevnog fonda. Nova namjena našeg dvorca Bračak primjer je kako se dvorcu može dati novi život, slijedeći suvremene poslovne, edukacijske i tehnološke potrebe 21. stoljeća - smatra Željko Kolar.